

ná válása az örökkévalónak szomszéd-sága miatt, lelkesítés és fenyegetés egyszerre” — jelenti ki Guardini. S valahogy így is van — zárja fejtege-

téseit Decurtins —, úgy elvontan ebben kell látnunk a búskomorság mélyebb értelmét, aminek felismerése a pszichiáter számára is hasznos.

A KIS ÚT

„Minden jócselekedet együttvéve sem ér föl a szentmiseáldozattal; mert a jócselekedet az ember műve, a mise pedig Istené. Ehhez hasonlítva a vértanúság semmi. A vértanúság az ember áldozata, amelyet élete árán készít az Istennek, a mise az Isten áldozata, melyet saját testéből és véréből készít az embernek...

Mikor Isten az oltárra tekint, ezt mondja: Ez itt az én szeretett Fiam, ki-ben nekem kedvem telik. — Semmit sem tud megtagadni, ha ennek az áldo-zatnak érdemeire hivatkozunk...

Milyen gyönyörű szép is az, hogy Krisztus Urunk az átváltozás után ép-penűgy jelen van itt, mint az égben. Ha az ember jól megértené ezt a titkot, meghalna a szeretettől...

Ugy-e, ha azt mondanák nekünk: Ebben és ebben az órában föl fognak tá-masztani egy halottat, — gyorsan futnánk megnézni. De nem jóval nagyobb csoda-e a halottföltámasztásnál az átváltozás...? Legalább negyedórát kelle-ne fordítanunk az előkészületek... Meg kellene semmisülnünk a jó Isten előtt az ő mélységes megsemmisülésének példájára, melyet az Eucharisziában lá-tunk. Lelkiismeretvizsgálatot kellene tartanunk, mert a jó misehallgatáshoz a kegyelem állapotában kell lenni...

A szentáldozás után ajánljuk fel neki szeretett Fiát, halálának és szenvedésének minden érdemével együtt. Semmit sem tagadhat meg tőlünk.”

(Vianney Szent János. Monin—Vác: Szól az Arsi Szent. 65—67.)

Valamikor sokszor hallhatta az ember: Én vasárnap kimegyek a nagy természet templomába, ott sokkal jobban tudom az Istent dicsérni, mint a négy fal között. — Ha a nagy természet minden Isten-dicséretét össze-tennénk; a madárdal, a patak-csörgés és a tenger zúgása, a viharok és or-kánok tombolása, a virág-illat, a csil-lagok, a hold fénye vagy a nap ra-gyogása, nem jelent akkora megdicső-ítést a jó Isten számára, mintha egy értelmes teremtmény egyetlen egy-szer mondja: Istenem, szeretlek. — Viszont, ha minden angyal és ember teremtésétől fogva soha nem szűnő időközön keresztül térdenállva imádná Teremtőjét, e dicséret távolról sem közelíti meg a tiszteletet és hódola-tot, amelyet a Szentháromság ölen az örökkévalóság bármely „pillanatában” ad az örök Atyának.

„A mindenség nagy szent dala” min-dig csak véges Isten-tisztelet marad, bármilyen végtelennek látszó világban számunkra megszámlálhatatlan an-gyal és ember zengje is azt. A Másod-ik Isteni Személy, az Ige tisztelete és szeretete az Atya iránt az igazán végtelen, az egyetlen „Istenhez mél-

tó” hódolat és imádás. — E végtelenül értékes istentisztelet a miénk lett a megtestesüléstől kezdve. Nem hiába énekelték az angyalok karácsony éjt-szakáján a glóriát. Azóta mi emberek az Úr Jézus Krisztusban, Vele és Ál-tala igazán végtelen, az Atyához mel-tó és neki minden körülmények kö-zött tetsző hódolatot és dicséretet tu-dunk adni szent Fönségének.

Az Úr Jézus a legtökéletesebb ál-do-zatot a kereszt, a föltámadás és a mennybemenetel egyetlen nagy ál-do-zatában mutatta be. Az ószövetségi ál-do-zatoknál sem csupán az áldozat le-vágása, hanem testének elégetése és vérének bevittele a „szentek szentjé-be” is hozzá tartozott a teljesen elégő és a nagy engesztelő áldozathoz. Szent Pál — főként a Zsidókhöz írt levelé-ben beszél legtöbbit az Úr Jézusról, „aki az örök Lélek által önmagát ajánlotta föl szeplőtelen áldozatul Istennek”. (Zsid. 9, 14.) Ugyanitt emle-geti legvilágosabban azt is, hogy vé-rének bevittele a mennyekbe, „abba a nagyobb és tökéletesebb sátorba, ame-lyet nem ember keze alkotott” (Zsid. 9, 11.), hozzátartozik az örök Főpap egyetlen áldozatához. — A föltáma-

dásra vonatkozólag pedig a Szentatyák Szent Pál gondolatát fejtik ki tovább: a föltámadáskor a Szentlélek a legtökéletesebben eláradt az Úr Jézus emberi természetén: a föltámadás óta az Úr áldozati teste és vére, mintegy örök szent egészen élő áldozat ég a Szentlélek tüzén. Az Újszövetség Lánoka az Úr Jézust az égi dicsőségében is, mintegy örök áldozatot látja: „a trón, a négy élőlény és a vének között ott áll a Bárány, mintegy megölve.” (Jel. 5, 6.)

Ezek után talán jobban megértjük, hogy a mindenben lényegét kereső római liturgiában miért imádkozzuk, hogy „az áldozati adományt” „a mi Urunk Jézus Krisztus szenvedésének, föltámadásának, mennybemenetelének emlékezetére” mutatjuk be. Egyéb liturgiák a szentmisében az Úr születésének, ítéltre való eljövételének vagy egyéb titkainak emlékeztetőjét is látják. Mi azonban így imádkozunk az Urfölmutatás után: „Megemlékezzünk Fiadnak, Krisztus Urunknak áldott szenvedéséről, halottaiból való föltámadásáról, és dicsőséges mennybemeneteléről.” A szentmisében az Úr Jézus életének egyetlen nagy áldozata elevenedik meg és újul meg közöttünk, hogy ez az áldozat a miénk is legyen, hogy ebbe mi is bekapcsolódhassunk. Az égben örök áldozatként élő Bárány megjelenik a kenyér és bor színe alatt, hogy a mi áldozatunk is lehessen.

Ugye, mennyire igaz a van az arsi Plébánosnak, amikor azt mondja, hogy a szentmise több, mint a vértanúság: Ha minden ember vállalná a vértanúságot, önfeláldozásuk mindig csak véges ajándék maradna. A szentmise pedig (egyetlen szentmise is!!) végtelen áldozat, az örök Ige végtelen hódolata él benne tovább az Atya iránt emberi testének állandóan megújuló föláldozásában: „Valahányszor e kenyeret eszitek, s e kehelyből isztok, az Úr halálát hirdetitek, míg el nem jön.” (1. Kor. 11, 26.)

De akkor is igaz a van Vianneynek, amikor arra biztat, hogy buzgóbban jöjjünk a szentmisére, mintha egy halott föltámasztására mennénk! Valaki egyszer kételkedve mondta nekem: Ő nem tudja elhinni, hogy egyetlen bűnös szentmise mulasztásért — ilyen kis dologért — valakit örökre elkárhoztasson az Isten. — Valóban kis do-

log az egyetlen Istenhez méltó tisztelet és a végtelen hódolat megtagadása? — Ma azonban, hála Istennek, a szentmisével kapcsolatban nem azt számoljuk, hogy bűn vagy nem bűn, hanem emberi életünk kis útján boldogan jövőnk e nagy, állandó, szent áldomáshoz. Keressük minél tökéletesebben a bekapcsolódást Jézus áldozatába, hogy életünk apró áldozatainak rajta keresztül örök értéke legyen.

Ma már tudjuk, hogy a szentmisét nem lehet „hallgatni”, mintahogy kevés volna „lakodalmat” „hallgatni” vagy kevés volna egy lakodalomban csak úgy résztvennünk, hogy ott beszélgetünk vagy énekelünk. Ma a katolikus tömegek érzik, hogy nem elég „jelen lenni” a szentmisén, hanem bele kell abba kapcsolódnunk és pedig éppen úgy, mint a száz éve elhunyt nagy, ma is modern arsi Lelkipásztor ezt kívánja: a kegyelem állapotában a szentáldozáson keresztül. Az áldozatban régen és ma is az áldozati lakomán keresztül vehetünk igazán részt. A szentmisén legalább a papnak kell áldoznia, de a jelenlévők közül csak azok kapcsolódnak be igazán az áldozatba, azok vesznek benne részt, akik szentáldozáshoz is járulnak. A többiek valójában csak „hallgatják a szentmisét”, legföljebb még énekelnek és imádkoznak alatta. Akik azonban áldoznak, azok a pappal együtt mutatják be a mennyei Atyának „szeretett Fiát halálának és szenvedésének minden érdemével” — még hozzá tehetjük: föltámadásának minden szépségével, mennybemenetelének minden dicsőségével együtt.

Minden szentmisében — főként az áldozató rácsról — nemcsak visszapillantathatunk a keresztre, amelyre az oltáron lévő feszület emlékeztet minket, hanem fölnezhetünk az égbe is: a föltámadás és a mennybemenetel káprázatos kilátását élvezhetjük. Ezekben oly biztosan lesz részünk, mint amilyen biztosan részesedünk a szentmisén keresztül az Úr Jézus testében és vérében.

Valóban igaz a van az arsi Szentnek: A Mennyei Atya semmit sem tagadhat meg tőlünk, amikor a szentmisében legszentebb Fiát mutatjuk be Neki. Am amikor Szent Fiát neki bemutatjuk, ne csak nagyobb kenyérre, cifrább vagy melegebb ruhára, ké-

nyelmesebb vagy gazdagabb otthonra gondoljunk. Ne egészséget, esőt vagy szép időt kérjünk, hanem feledkezünk rajta a föltámadás szépségében és a mennyország gazdagságában megjelenő Áldozaton. Résztvenni az Úr Jézus testében és véreben annyit jelent, mint résztvenni a szépségben és dicsőségben, amelyet e test és vér

magában hord és amelyet velünk megosztani akar.

Ha most résztveszünk az istentiszteletben, amelyet közöttünk az örök Ige bemutat, nyugodtak lehetünk, hogy ezzel már meg is kezdődött számunkra a részvétel a Második Isteni Személy végtelen, örök, égi istentiszteletében.

N A P L Ó

A LEGÚJABB EGYHÁZDOKTOR. Mikor eljutott hozzánk a hír, hogy XXIII. János pápa 1959. március 19-én kibocsátott apostoli brevójével Brindisi Szent Lőrinc kapucinus testvér egyházdoktorrá nyilvánította, sok avatatlan ember méltatlankodva kérdezte: „Hogyan, hát annyira leszállott az egyházdoktori cím ázsiója, hogy már közönséges kolduló barátoknak is osztogatják?” Aki azonban jártasabbak a hagiográfiában, vagyis a szentek élettörténetében, azok jól tudják, hogy kevés szent szolgált rá jobban a magas kitüntetésre, mint éppen Brindisi Szent Lőrinc. Mert íme, ő eszményi mértékben egyesítette magában az egyházdoktorság három alapvető kellékét: az igazhitűséget (doctrina orthodoxa), az életszentséget (sanctitas vitae) és a kiemelkedő tudást (eminens eruditio). De más vonatkozásban is korának legkülönb egyéniségei közé tartozott ő s közéleti, politikai, diplomáciai, sőt hadi szereplésével kitörölhetetlenül beleírta nevét a vége felé siető XVI. és a kezdődő XVII. század történetébe.

Az új egyházdoktor 1559. július 22-én a délolaszországi Brindisiben született. Eredeti nevén Russo (Rossi) Julius Cézárnak hívták. Szerzetbelépése alkalmával azonban családi nevét szülővárosának, keresztnévét pedig a keresztény ókor híres vértanújának, Szent Lőrinc diakonusnak nevével cserélte fel. Apai és anyai ágról egyaránt jómódú és tekintélyes családból származott. Szülei, a helybeli minoriták segítségével, nagyon gondos vallási nevelésben részesítették. Bizonyosság erre a „kis angyal” név, mellyel kortársai a vonzó megjelenésű ifjút illették. 14 éves korában magasabb tanulmányok végzésére Péter nevű nagybátyja velencei házába került. De itt csak két esztendeig időzött, mert 1575. február 15-én régi vágyát követve a kapucinus rendbe lépett, mely épp az időben indult el Európa-, majd valamivel később világhódító útján. Alázatosságára jellemző, hogy egyszerű szolgáló testvérként kérte felvételét és csak elüljáróinak határozott parancsára fogott hozzá a teológiai tanulmányok végzéséhez.

Felszentelése után (1583) először a páviai egyetemi ifjúság lelki gondozásával bízták meg. Ez a munkakör nagyon inyre volt neki, de nem sokáig maradhatott benne, mert elüljárói már négy évre rá, 28 éves kora ellenére velencei guárdiánná (1587), újabb négy év múlva (1590) pedig toszkánai, illetve velencei provinciálissá nevezték ki (1593). És amint egyszer belekerült a közbizalom sodrásába, nem volt többé megállása. Az 1596. és 1599. évi egyetemes káptalanok generálsi tanácsossá, definitorrá, 1602. május 24-én pedig egyhangú lelkesedéssel generálissá választották. Tíz évvel később (1612) rendtársai újból felajánlották neki a legfőbb rendi vezetést, de ő másirányú elfoglaltságára való hivatkozással elhárította magától a nagy megtiszteltetést. A definitori tiszttől ellenben élte fogytáig nem tudott megszabadulni. Sőt egyidőben a genovai provinciálisságot is vállalnia kellett.

Igy Lőrinc atya működése legszorosabban összeforrott rendje történetével. Hogy a kapucinus rend a diadalmasan kibontakozó katolikus ellenhatás korában olyan páratlan népszerűsége és elterjedtsége jutott, azért elsősorban őt illeti az elismerés. A középeurópai fészekrakás meg egyenesen az ő személyes műve volt. A bécsi, gráci, prágai és müncheni kolostoroknak ő vetette meg az alapját. Pedig a vállalkozás nem volt könnyű. A szokatlan ruhájú és szakállas barátokat először mindenütt ellenszenvvel és bizalmatlansággal fogadták.